

Beeldende Kunst in Paauwenburg

Het Paar 2003

foto Ali Rozeboom

Viissingen bemachtigde in 2010 een gedeelde derde plaats met Haarlem, bij de verkiezing van 'Kunststad van Nederland'. Delft en Amersfoort gingen voor. Eerder was Vlissingen al eens tweede van Nederland geworden. Het betekende vorig jaar dus een lichte teleurstelling. Toch blijkt hieruit dat onze stad het, op zijn zachtst gezegd, helemaal niet slecht doet op dit gebied. Ook Paauwenburg draagt een steentje bij aan Vlissingen's hoge ranking. Al aan het begin van de ontwikkeling van onze wijk heeft men kunstenaars benaderd, om de piepjonge wijk een cultureel randje te bezorgen. Sommige kunst in de wijk is opvallend. Er zijn echter ook onopvallende werken. Wat bezitten we in Paauwenburg eigenlijk aan kunst?*

*Kunstwerken binnenin gebouwen en kunst bij particulieren worden hier niet aangestipt. Centraal in dit artikel staat beeldende kunst in de openbare ruimte.

We starten onze kunstroute bij de 'skyline' van onze wijk. De groep torenflats is namelijk de meest, vanaf grote afstand in het oog springende bouwwerk in Paauwenburg. Bewoners van de zogeheten regenboogflats - gebouwd in de periode 1967-1969 - lopen er veelvuldig onderdoor; de meeste Paauwenburgers echter gaan er vele malen aan voorbij: boven de 'oude' ingangen hangen namelijk vijf smeedijzeren tableaux. Architect Van Heelsbergen uit Arn-

hem deed in een vergadering in april 1967 het voorstel om een kunstwerk aan elke flat te koppelen. Woningcoöperatie Goed Wonen ging hiermee akkoord. In het Gemeentearchief Vlissingen was jammer genoeg niet te achterhalen welke kunstenaar Van Heelsbergen destijds heeft benaderd. Een deel van de notulen van de bouwvergaderingen is spoorloos. Wie heeft deze tableaux gemaakt? Misschien kan een lezer van Klaver Vier hier uitsluitsel over geven. Na de voltooiing van de laatste flat aan de De Meesterstraat volgde de onthulling van het tableau op die plek. Dat was in juli 1969. We herkennen in het tableau een vuurtoren. De flat aan de Ruys de Beerenbrouckstraat heeft een vogel in zijn vlucht, met op de achtergrond een zon. Aan de Colijnstraat vinden we een vis, aan de Troelstraweg een lichtboei en aan de Van Raaltestraat en vissersboot, met aan weerszijde netten.

Bij de renovatie van de gebouwen in de periode 2007-2009 zijn er nieuwe, wat naar buitenstekende entrees gemaakt. De projectleider van wooncorporatie l'escout en de architect die bij de renovatie waren betrokken, bedachten iets origineels om de ingangen cachet te geven. Bij elke entree is er een couplet uit het liedje 'Somewhere over the rainbow' te vinden. De song is een onderdeel van de musical 'The Wizard of Oz'. Tekstschrijver was de New Yorker Edgar Ypsel Harburg. Hoewel 'Rainbow' verwijst naar de regenboogflats, is het toch jammer dat er is gekozen voor Engelse tekst, terwijl er in onze Nederlandse taal zoveel mooie teksten zijn... Klaver Vier-redactielid Dick de Korte heeft zich daar al eens kritisch over uitgelaten.

Het kunstwerk aan het oorspronkelijke gebouw van de Louise de Colignyschool, naast het Open Hof, kunnen we typeren als keramisch reliëf. De vrolijke kleuren passen uitstekend bij een basisschool. In het werk is een vogel-

kop te herkennen. Leuk dat het reliëf doorloopt over twee zijden van de buitenmuur. De kunst is van de gerenommeerde kunstenaar Cor Dam (1935) uit Delft. Hij is nog steeds actief in de beeldende wereld, zoals we op zijn website kunnen zien. In Delft heeft Dam een galerie. Tijdens de opening van de Louise de Colignyschool, in augustus 1968, werd het reliëf onthuld. Directeur Piet Jooisse gaf tijdens zijn toespraak toelichting. Aan een muur van de voormalige Markusschool aan de Falckstraat hangt een zogeheten metaalplastiek. Het beeldt het symbool uit dat bij Markus hoort, een gevleugelde leeuw. Markus is de schrijver van het tweede bijbelboek van het Nieuwe Testament. Het kunstwerk werd geplaatst bij de opening van de school in oktober 1969. Kunstenaar Kees Keijzer (1927-1990) uit het West-Brabantse Wouw was verantwoordelijk voor deze met symboliek omgeven creatie. De Markusschool heeft allang haar deuren gesloten. De leeuw heeft al vele, telkens nieuwe eigenaren overleefd. Op dit moment zetelt de raad van bestuur van de Archipelscholen in het pand en vinden we hier onder meer meditatiecentrum 'Al één Zijn'. Tegenover de ingang van de Golf-supermarkt ligt een

plein. In deze omgeving huisden vroeger studenten van de zeevaartschool, nu Maritiem Instituut De Ruyter geheten. Na de sluiting van het internaat in 1994 heeft de stichting Maritieme Activiteiten, als herinnering, een plaquette op het plein geplaatst. Deze laat ons, naast enige tekst, het logo van de zeevaartschool zien: een zeilboot, met daarin een anker en een stuurwiel en de woorden Internaat Onze Vloot. Dat was de naam van de kostschool. Een paar meter verderop ligt een anker, dat zich daar al vanaf de beginjaren van het door prins Bernhard geopende internaat (1966) bevindt. Het is niet bedoeld als kunstobject, maar als symbool. De jonge mensen die een opleiding volgden, verankerden zich bij wijze van spreken met 'een leven op zee'.

De betonnen bollen in onze wijk zijn van de hand van Eric Brandts. Enkele jaren terug woonde hij nog in onze wijk, maar vertrok naar één van de Vlissingse Boulevards. De bollen staan sinds 2002 aan de Troelstraweg, de Cirkel en een viertal pleinen langs de Sloeweg. Voor een groot deel zijn de bollen door bewoners van de wijk beschilderd. Ze worden wel verkeersbollen genoemd. In dat geval heb-

ben kunst en functionaliteit elkaar gevonden.

Het project Ruimte uit 1997 is eveneens van Eric Brandts. Of moeten we zeggen 'was'. Een raket, een maan en sterren behoren tot de 'verdwenen' kunstwerken van het ruimteproject, die op het plein van de vroegere Paauwenburgschool, nu Louise de Colignyschool, stonden. In deplorable staat zijn ze ooit afgevoerd. Achterstallig onderhoud door de gemeente? Dat zou in een stad die zo hoog scoort op de lijst van kunststeden niet voor moeten komen.

Bovenop de torenflat aan de De Meesterstraat is een grote gele ster geplaatst. Ook deze maakt deel uit van 'Ruimte'. De ster was door middel van verlichting 's avonds beeldbepalend voor Paauwenburg. Erg jammer dat men de ster niet meer laat stralen.

De Blauwe Driehoek is een constructivistische staalplastiek. Dat is een hele mond vol. Eenvoudig gezegd, is dat plastische kunst die is gericht op het geven van een vorm, in dit geval dus een driehoek. De kleur steekt mooi af met het groene gras. Het werk is gelegen aan de Zuidkant van de Sloeweg. Let eens op de vorm van de achterzijde, die vanaf de weg moeilijk is te zien. Het kunstwerk uit 1982 is van Vlissingse Kees Rovers.

De zuilengroepen in Paauwenburg werden door de eveneens Vlissingse kunstenaar Bob Pinget 'Familia Beata' gedoopt, dat blijde of gezegende familie betekent. Er staat een drietal groepen van vijf of zes zuilen in Paauwenburg; op de hoek Sloeweg-Dreesstraat, op het punt waar de Tak van Poortvlietstraat en de Groen van Prinstererlaan elkaar ontmoeten en op de hoek van Alexander Gogelweg met de Gerbrandystraat. Pinget kreeg de opdracht in het kader van de renovatie van onze wijk in 1996-1997.

Dolend vergeet het beminnen van de vergankelijkheid blind de dood in zinloze droom van liefde. Zo luidt de tekst die op elk van de honderden tegeltjes staat vóór het Majoraat aan de Van Hogendorpweg. Het kunstwerk van Jan Merx uit Veldhoven werd hier in 1992 geplaatst. Klaver Vier-redactielid Joop van den Berg schreef in de vorige editie van dit blad (maart 2011) een interessant artikel hierover. De titel die hij zijn schrijven meegaf, had niet beter kunnen zijn: 'Onzichtbaar kunstwerk met voeten getre-

den'. Na de publicatie in Klaver Vier zijn verschillende mensen een kijkje gaan nemen...

Resten nog twee kunstwerken die zich geografisch gezien niet in Paauwenburg bevinden. Toch worden ze hier genoemd omdat het duo in het Westduinpark zeer bekend is en vanaf de Burgemeester van Woelderenlaan duidelijk zichtbaar is. De ronde sculptuur is in 1986 door de Utrechtse kunstenaar Johan Wagenaar geschenken aan Vlissingen. Zijn werk 'Zon schrijft schaduw' belicht de relatie natuur, licht en schaduw.

Een van de bekendste namen in de Vlissingse kunstscene is Jan Haas. Hij creëerde in 1982 'Het Paar'. Op twee hoge stoelen zitten een vrouw en een man. Het wankele evenwicht symboliseert het riskante van onze technologische maatschappij, aldus de informatie op de website van het Buro Beeldende Kunst.

Enkele jaren geleden werd de vrouw geroofd, maar Haas heeft haar gelukkig kunnen vervangen.

Met dank aan Eric Brandts

Plaquette op plein van voormalig internaat Onze Vloot. (foto Jaco)

Vijf smeedijzeren kunstwerken in de torenflats. (foto's Fons)

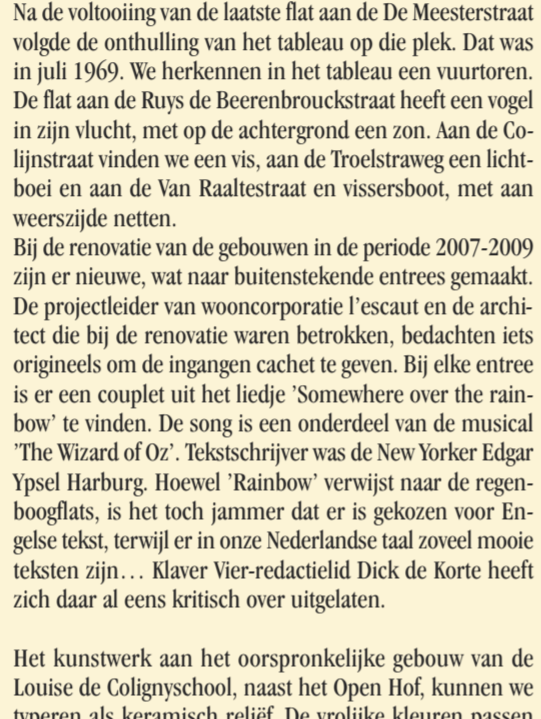

Het Paar 2009.

foto: Ali Rozeboom

De blauwe driehoek en in de verte enkele bollen. (foto Jaco)

Familia Beata.

(foto Ali Rozeboom)

Zon schrijft schaduw (Westduinpark) (foto Ali Rozeboom)

(Verkeers)bollen aan een van de pleintjes aan de Sloeweg. (foto Fons)

Keramisch reliëf, Louise de Colignyschool. (foto Jaco)

Gevleugelde leeuw, Markusschool. (foto Jaco)

Fysiotherapie Paauwenburg
... de praktijk in beweging

Manuele Therapie
Kinderfysiotherapie
Geriatrische Fysiotherapie

Dreesstraat 2 / 4384 DC Vlissingen
T: (0118) - 465474 / F: (0118) - 463487
E: info@fysiopaauwenburg.nl
www.fysiopaauwenburg.nl

Kapsalon
Nanda Weststrate

Voor dames, heren - en kinderen

van Hogendorpweg 16-4
(Op het plein tegenover de Golf)
4384 HB Vlissingen

☎ 0118 - 47 08 27
volgens afspraak

Uw kapsier in de buurt

Van keuken tot badkamer:
een grote rijkdom aan varianten

Een keuken moet leefbaar zijn. Mooi, maar toch functioneel en praktisch. In onze showroom kunt u zien dat comfort en kwaliteit hand in hand kunnen gaan. Sanitair, badmeubelen en accessoires met een persoonlijk tintje. Daardoor geniet u elke keer weer opnieuw. Wij helpen u graag bij het maken van de juiste keus om uw badkamer een eigen gezicht te geven.

G. van Boven
TOTAAL INSTALLATEUR - ALLES IN EEN HAND

Tramstraat 1-3 (centrum), Koudekerke, tel. 0118-551681
Vrijdagavond koopavond (zaterdagmiddag gesloten)

Pedicure Praktijk
4 your feet only

Gilly Lampert
Savennin Lohmanlaan 5
4384 RC Vlissingen

Het adres voor uw
in Paauwenburg
Telefoon 0118-47 13 03

FIETSEN KOOP JE OVERAL, MAAR ER IS SLECHTS EEN FIETSMARKER

DE FIETSENMARKER

DREESSTRAAT 8, 4383 DC VLISSINGEN
0118-468606

Ontdek de veelzijdigheid van de Fietsenmaker (weeswij gesticht)

CHRISTEL verbeek huidverzorging

Behandeling op afspraak
Brahmslaan 7 - Vlissingen
Telefoon 411899

ANBOS

dermalogica
skin care system research and development by the international clinical experts

Jobse
Allround Timmerman

Timmerwerk • Metselwerk
Tegelwerk • Kozijnen & Ramen

Edwin Jobse

Galgeweg 4
4371 PE Koudekerke
M : 06-17552846
F : 0118-551504
E : jobse.e@hetnet.nl

nu weet u wie al die reclame maakt

pulso reclame

LOUDONSTRAAT 30 4384 HJ VLISSINGEN
0118 - 217 865 WWW.PULSO.NL